

Zrychlení státu automatizací

Zavedení automatizace správního řízení zajistí efektivitu, transparentnost a zlepšení služeb občanům. Je třeba implementovat novelu správního řádu a rozjet pilotní projekty napříč veřejnou správou.

Popis problému

Současný stav správního řízení v České republice je zatěžován pomalými a manuálními procesy, které vedou ke zvýšeným nákladům a nízké efektivitě. Občané čelí nepřiměřeným zpožděním při vyřizování administrativních záležitostí, což narušuje jejich důvěru ve veřejnou správu. Nedostatek legislativního rámce pro automatizaci brání využití moderních technologií a tím dále zhoršuje situaci. V porovnání s jinými zeměmi EU, kde automatizace správy výrazně zkrátila dobu vyřizování žádostí, zůstává Česká republika pozadu.

Navrhované řešení

Doporučujeme novelizaci legislativy v oblasti správního řízení, která umožní automatizaci rozhodovacích procesů a zjednoduší zpracování jednoduchých administrativních úkonů. Jak ukazují příklady ze zahraničí, efektivní automatizace snižuje průměrnou dobu vyřízení žádosti. Už vznik legislativy by základní myšlenky možné automatizace mělo obsahovat, současně s RIA, která posuzuje obtížnost samotné implementace. To povede k jednodušším procesům i zákonům.

Abychom podpořili implementaci, navrhujeme, aby každé ministerstvo do jednoho roku od jmenování vlády identifikovalo TOP 5 agend vhodných k automatizaci. Následně by měly být vypracovány konkrétní popisy agend, business plány a metriky pro sledování dopadu. Zahájení pilotních projektů také na úrovni obcí a krajů umožní vytvořit vzorové procesy, které mohou být plošně aplikovány. Tím se zajistí snížení nákladů a zvýšení efektivity v řízení veřejných služeb.

Dopad

Zavedení automatizace ve správním řízení sníží náklady, zrychlí vyřizování agend a zvýší spokojenost občanů. Přibližně 60 až 80 % úkolů v oblastech financí, lidských zdrojů a zadávání veřejných zakázek je automatizovatelných a přináší potenciál pro úspory ve výši nejméně 30 %.⁵³ Úspěšná automatizace ve Velké Británii, kde zpracovali automatizovaně přes 780 000 případů a ušetřili přibližně 42 500 provozních hodin,⁵⁴ demonstruje, jak technologie zlepšují efektivitu i důvěru veřejnosti v instituce.

Doporučení

- **Implementovat novou legislativu pro automatizaci**
Do jednoho roku od nástupu do funkce vláda implementuje legislativní změny v současném navrhovaném znění (novela správního řádu), které umožní automatizaci správních řízení.
- **Identifikovat TOP 5 agend k automatizaci**
Každé ministerstvo do roku od nástupu vlády do funkce vybere TOP 5 správních agend vhodných k automatizaci a do dvou let od nástupu vlády do funkce vypracuje konkrétní popisy agend a business plány s odhadem nákladů a přínosů.
- **Spustit pilotní projekty**
Do tří let od nástupu vlády do funkce se začnou realizovat pilotní projekty automatizace v obcích a krajích, aby se vyvinuly IT nástroje a ověřily přínosy. Dále se začnou aktivně podporovat sdílené služby podporující automatizovatelné agendy v krajích a obcích (kde jsou nebo mají být obdobné).
- **Sledovat výstupy a dopady**
Do dvou let od nástupu vlády do funkce začnou ministerstva definovat metriky pro sledování efektivity a dopadů automatizačních projektů. Ty budou každý rok aktualizovat.

⁵³ McKinsey. Harnessing the power of automation in government. Dostupné z: <https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/how-governments-can-harness-the-power-of-automation-at-scale>.

⁵⁴ DWP reveals how it is using AI to make decisions on benefits. 2025. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/dwp-benefits-esa-artificial-intelligence-disability-b2697488.html>.